

ΘΕΑΤΡΟ

«'Αν βουλέψεις θά φάς». Ένωμένοι Καλλιτέχνες.

Αντί για τη «θεοδώρα» του Φωτιάδη που η παράσταση της αναβλήθηκε για λίγες μέρες, οι Ένωμένοι Καλλιτέχνες ανέθεσαν την περασμένη βδομάδα στο «έθρικό» το έργο του νέου δραματογράφου Νίκου Τσεκούρα «'Αν βουλέψεις θά φάς». Το συγγραφέα τον ξέρουμε κιόλας από δυο προγενέστερες προσπάθειές του, το «'Ανθρώπος είμαι κ' εγώ» και το «Μαγκούφης», δυο θεατρικά κομμάτια που έβλιν από τις τεχνικές αρετές τους, τα διέκρινε κι' ο συγκινητικός πόθος να ξεπεράσουν την ποιητική στάση της συνηθισμένης θεατρικής παραγωγής μας. Τις ίδιες τεχνικές αρετές με μια μεγαλύτερη σιγουριά και άνεση στη διαγραφή των χαρακτήρων και στο αρχιτεκτονικό του γενικά στήσιμο παρουσιάζει και το νέο έργο του Νίκου Τσεκούρα μ' εξαίρεση τη δεύτερη πράξη του όπου άνακοπείται, εδύχως για λίγο ο ρυθμός της δράσης του και κάποια σάν άσβησμένη καινοκότητα στη διαδοχή των επεισοδίων (έδώ συγκινηθήκαμε, εώθ άς γελάσουμε) που δίνει την έντοπωση του προγραμματικού.

Όπόσο παρουσιάζει το έργο του Τσεκούρα μιαν άξιοπροεχτή ιδιομορφία. Ένω είναι κατ' ούοιαν ηρωγραφία, ο συγγραφέας μπαίνει α ν ε τ α σά πλάισιά της τη σάτυρα και την κοινωνική κριτική. Υπερβαρμίζω τη λέξη α ν ε τ α, έπειδή άκρίτως στο κεφάλαιο τούτο λείπει το σκόπιο και το προγραμματικό και ή κοινωνική θέση του βγαίνει σάν άναγκαία συνέχεια της δραματικής πλοκής του έργου του. Άυτό προφέρεται ιδιαίτερα ό μήκος της σύνθεσης του που μοιάζει καταπληχτικά με το μύθο του ελζοχιάτου Κρέιτωνα του Τζαίμς Μπαρρυ. Κ' εκεί όπως κ' έδώ ξεπερνούν ναυαγοί σ' ένα έρημο νησί άνθρώποι του λεγομένου καλού κόσμου για ν' άναχτήσουν σέ λίγο, κινδύνει από την άνάγκη, την άπροσοκμηία σκληρή γνώση: ότι για να ζήσουν πρέπει να εργαστούν. Δέν ξέρω άν ό Τσεκούρας γνωρίζει το έργο του Μπαρρυ. Ο διαφορετικός όπόσο τρόπος με τον όποιο άναπτύσσει το βασικό αυτό πυρήνα και το άφουνο και γνησιο τοπικό χρώμα που δίνει στο έργο του, με πείθουν πως του είναι άγνωστα. Άλλωστε, το θέμα είναι ό,τι λιγώτερο έχει σημασία σ' ένα έργο τέχνης και μάλιστα θεατρικό. Σημασία έχει ό τρόπος που το εκμεταλλεύεται ό συγγραφέας του. Κι' ό τρόπος αυτός φανερώνει μιá σταθερή πρόοδο στην εξέλιξη του Νίκου Τσεκούρα.

Μάλιστα παραπάνω για τη «θεοδώρα» του έργου και πιστεύω να μην παρεξηγηθώ. Δέν προκειται για καμιαν άπριονικα τεθειμένη «έκδοψη». Προκειται για την ιδέα του. Και σύγχρονα έργα χωρίς ιδέες δέν υπάρχουν. Όσοι παίρνουν άφορμή απ' αυτό για να πούν πως το έργο του Τσεκούρα κάνει πολιτική αυτοί οι ίδιοι που το λένε κάνουν άπλοόστατα πολιτική απέναντι στο συγκρότημα των Ένωμένων Καλλιτεχνών. Γιατί, έδώ που τά λέμε, κι' αν κάνει πολιτική, ή πολιτική του αυτή είναι κακή. Η σχεδόν φετιχιστική ιδεολογία του συγγραφέα για το χρώμα, που το παρουσιάζει σάν επίνοηση του Σατανά και πηγή της ανθρώπινης δυστυχίας, είναι σαινειμονικά ρομαντική κι' άπαράδεκτη. Όμως αυτό δέ ζημιώνει τη σολληψη του που ή χάρη της βρίσκειται άκριτως στην άφέλεια και στην ελικρικειά της.

Τό έργο του Τσεκούρα «'Αν βουλέψεις θά φάς» είχε την έξαιρετική τύχη να έρμηνευθεί από ήθοποιούς πρώτου μεγέθους. Ο Αιμίλιος Βεάκης στο ρόλο του φαρμακάκι Παντελή, πιστοποίησε πως είναι δύσκολο να βρεθεί στο σύγχρονο γενικά θέατρο ένας γέρος cambraged με τη δική του πηγαία δύναμη και τη δική του δραματική σόφρα. Ο Αντώνης Γιαννίδης στο ρόλο του 'Αθηναίου χρηματιστή Σγουρού, κέντησε τό βασικά ρεαλιστικό παίξιμο του μ' ένα ουρσό έξυπνα φανταχιστικά εδρήματα και σκόρπισε άείαστο γέλιο στο κοινό. Αιτή και άπροσοπήτη ή έρμηνεία της Άνας Λώρη στο ρόλο της Τζούλιας. Η δημιουργία της Άλέκας Παίση στο ρόλο της βασισικής, με τις άφθονες εναλλαγές και μεταπτώσεις του, ήρθε να ένισχύσει τη δικαιολογημένη πεποίθηση όλων όσοι παρακολουθούνε θέατρο στις άπειρες δυνατότητες του ταλέντου της νέας αυτής άρτίστας. Η Γαρμπε ήθεσε με πολύ καρικατούριστικο κέφι τον τύπο της κοσμικής 'Αθηναίας κ' ή Στάρα 'Ιατρίδη στο ρόλο της κυρά-Μαρουώς άποκάλυψε μιá αυθηκινήν άπλότητα που ελικκρινά μας έδάφνιασε. 'Ικανοποιητική ήταν επίσης κ' ή άπόδοση των άλλων έρμηνευτών, του Θ. Μοριδή ως καπετάν Νικόλα, του Τίτου Βανδή ως Κωσταντή, του Θ. Καδράκα ως Κοκοειού και του Γιώργου Δήμου στην έρμηνεία ενός τύπου που για να τον άσομοιώσει, έπρεπε να ξεπεράσει την ιδιοσυγκρασία του, καταλληλότερη γι' άλλους ρόλους. Γενικά ή παράσταση παρουσίασε χάρη στην άξίεπαινη προσπάθεια του σκηνοθέτη Γιαννούλη Σαραντίδη ένα όργανικό σύνολο με άμοιογένεια.

Τό μόνιμο σκηικό του Γιώργου Βακαλό έχω τη γνώμη πως ήθερεπε νάει λιγώτερο στυλιζαρισμένο για να παίριάζει περισσότερο και με την ήθρογραφική απλόδοφαιρα του έργου και με το άμσ ρεαλιστικό στοιχείο που προσθέτουμε στο ντεκόρ τά διάφορα accessoiries που τό συμπληρώνουν.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ